

KIMBERLY BELLE

„Mano brangioji žmona“ ir
„Sumeluotas gyvenimas“ autorė

Atsisveikinimas

TRILERIS

„Žadą atimanti knyga. Šis aštriai emocionalus trileris vers jus spėlioti iki paskutinio puslapio.“

„The New York Times“ autorė Heather Gudenkauf

Atsisveikinimas

JAUSMŲ KLASIKA

KIMBERLY BELLE

Atsisveikinimas

TRILERIS

Vilnius
2022

„Giliai emocionali... Nesiliauja stebinusi skaitytojo iki paskutinės akimirkos... Itin verta dėmesio!“

RT Book Reviews

„Žavus Belle debiutas įtraukia skaitytoją į raizgų emocijų pasaulį.“

Booklist

„Belle – sklandžios kalbos meistrė, jos personažai kunkuliuoja gyvybe, tiksliai atspindi geografinės srities, kurioje vyksta veiksmas, savitumus.“

Kirkus Reviews

„Paskutinis atodūsis“ – žadą atimanti knyga. Šis aštriai emocionalus trileris vers jus spėlioti iki paskutinio puslapio.“

The New York Times populiari rašytoja
Heather Gudenkauf

„Paskutinis atodūsis“ – išraiškingas ir painus pasakojimas, kurio kiekvienas puslapis pulsuoja įtampa; tai istorija apie atleidimą ir išdavystę, tai knyga, kurios negalėjau paleisti iš rankų!“

New York Times populiari rašytoja
Steen Holmes

Atsisveikinimas

Skiriu olandui, padėjusiam man suleisti šaknis ir suteikusiam sparnus.

Ir Evanui su Isabella – gyvam įrodymui, kad du svarbiausius dalykus padarėme teisingai.

Prologas

Ela Mei Endrius, 1994 m. balandis

Praeitą savaitę kažkoks vaikiną Opros pokalbių laidoje pasakė, kad nėra tokio dalyko, kaip atsitiktinė atminties spraga. Kad kiekvienas žmogus, kuriam pamirštame atskambinti, kiekvienas pamirštas darbas, kurį reikėjo atlikti pakeliui namo, yra pasąmonės šnabždesys.

„Įdėmiai įsiklausykite, – kalbėjo jis, – ir išgirsite savo priešinimosi priežastis.“ Kodėl vis atidėlioji atskambinti Marlai Merfi dėl bažnyčios kepinių mugės? Kodėl savo vyrui leidi mūvėti nešvarias praeitą savaitę nešiotas kelnes? Kodėl leidai savo širdies skausmui dėl Dyno taip išblaškyti, kad laiškas, kurį parašei, vis dar guli pamirštas viršuje ant lovos? Ela Mei Endrius ypač norėtų žinoti atsakymą į pastarąjį klausimą.

Nelaimėi, per Rėjaus kūkčiojimą ji negalėjo išgirsti absoliučiai nieko, ką kuždėjo pasąmonė.

Žmogus, susidūręs su konkrečiais žmonos neištikimybės su kaimynų iš gretimo namo įrodymais, turėtų bent jau imti siusti. Tikėtumėsi riksmų, keiksmų, piktų kaltinimų ir priekaištų.

Rėjus turėjo mažų mažiausiai išmesti ją lauk, pakeisti spynas, sudraskyti į skutus jos drabužius; nužingsniuoti prie Dyno namo

ir imti kumščiais daužyti duris; o gal parversti ją ant lovos ir, keršto paakintas, nirčiai pamylėti.

Tačiau nieko panašaus nebuvo. Jis vien kūkčiojo – ir tai šimta kartų blogiau.

Gal Ela Mei ir negirdėjo, ką kuždėjo sąsmonė, bet jos sąmonė kaukte kaukė, kad visa tai neteisinga. Neteisinga, kad ji ištikus pusdienius praleido raičiodamasi lovoje su vedusiu vyru – ir jis nebuvo jos sutuoktinis. Neteisinga, kad leido Dynui kalbėti apie bendrą ateitį – po to, kai būtų sutvarkyti skyrybų reikalai ir išardytos šeimos. Neteisinga likti santuokoje su žmogumi, kurio ji jau nebemylėjo.

Lauke buvo sutemę, ir Rėjus su Ela Mei gulėjo susirangę tuose pačiuose pataluose, kurie vis dar kvepėjo Dynu. Pavasario pilnatis lyg naktinė lempa užliejo miegamąjį gelsvu švytėjimu. Pagaliau Rėjaus ašaros išseko, bet jis neužmigo, gulėjo lūpomis prisispaudęs prie Elos Mei ausies. Ji užsimerkė ir pamėgino suprasti, ko jis prašo.

– Prieš priimdami sprendimą, palaukime dar mėnesį. – Jis glaudė veidą į prieką kaklo prilipusius sudrėkusius jos plaukus. – Prašau.

– Mėnuo nieko nepakeis.

– Lankysimės pas psichoterapeutą. Klasas mums patars, kuris geriausias. – Rėjaus balsas skambėjo kimiai, bet tonas išdavė begalinę viltį. – Ir kur nors išvažiuosim, tik tu ir aš. Nuvyksim prie vandenyno. Nuskrisim į kokią salą Karibuose. Viską išsiaiškinsim. Būtinai. Kol mirtis mus išskirs – pameni?

Ji persivertė ant kito šono ir, atsidūrusi akis į akį su savo vyru, atsakymo slėpti nė nesistengė. Rėjus sumirksėjo ir vėl prabilo tik po ilgų penkių sekundžių.

– Gal galėtume... – Jo balsas užlūžo, jis tvirčiau suspaudė žmoną glėbyje. – Gal galėtume sprendimą atidėti iki ryto?

Ji nieko neatsakė. Nepajėgė. Kadangi sprendimą jau buvo priėmusi, nuo minties apie dar vieną naktį šiame name, šioje lovoje, šiame mieste jos oda bėgiojo skruzdėlės.

– Tik dar vienos nakties. Daugiau nieko neprašau.

Ji tvirtai sugniaužė kumščius, paslėpė veidą jo susiglamžiuosiuose naktiniuose marškiniuose ir prisivertė nesimuistyti. Rėjus Endriusas jai padovanavo septynerius puikius metus ir tris įvairius, kuriuos ji mylėjo kaip savus. Žinoma, kad pajėgs suteikti jam dar kelias valandas. Buvo skolinga mažų mažiausiai tiek.

– Gerai, – sukuždėjo jam į krūtinę. – Bet tik viena naktis.

*Suvokęs, kad ką tik laimėjo dar šiek tiek laiko, Rėjus atsipa-
laidavo, jo glėbianti ranka atsileido. Ela Mei žinojo, kad likusias
valandas jis praleis ieškodamas būdo priversti ją apsigalvoti, o
jai norėjosi vieno –pasakyti, kad nesivargintų, kad magiškiems
žodžiams jau per vėlu.*

*Užuot tai padariusi, ji užsimerkė ir leido abiem tiesiog atsi-
kvėpti.*

Rytojus netruks išaušti.

*Ela Mei buvo ką tik užsnūdusi, kai Rėjus švelniai papurtė ją
už rankos.*

– Ar girdėjai? – vos girdimai sušnabzdėjo jis.

*Išvaikiusi miegus, ji įsiklausė į karštligišką, kažkur iš už
kalvos, iš tos pusės, kur plytėjo Bilio Elmaroudo ūkis, atsklin-
dančią dejonę.*

*– Tai tik rujojanti ūkio katė. – Ji nežymiai nusižiovavo ir su-
smego į čiužinį. – Miegok.*

*– Ne tai. – Rėjus pakėlė galvą nuo pagalvės. – Garsas sklinda
kažkur iš apačios.*

*Ela Mei įsitempė, galimo pavojaus pakurstyti pojūčiai kaipmat
sukruto.*

– Gal Džija?

– Šš. – Jis atsisėdo ir tylutėliai nuleido pėdas ant grindų. – Džija Šiaurės Karolinoje su Makalisteriais.

Rėjus ištempė kaklą ir pasuko ausį į duris. Toji susijaudinusi kaimynų katė, per kurios aimaną Ela Mei mėgino ką nors išgirsti, vis dar mėgino prisišaukti visus penkiasdešimties mylių* spinduliu besibastančius katinus. Tada Rėjaus pirštas perskrodė orą.

– Štai! Štai ir vėl.

Nuo pavojaus grėsmės Elos oda pašiurpo. Ar tikrai bus išgirdusi kažką apačioje vaikstant? Regis, taip, bet nebuvo tikra.

Rėjus, rodės, neabejojo. Jis atsistojo ir basomis pritykino prie spintos, kurioje, įstatyta į aukštauilius batus metalu kaustytu priekiu, stirksojo sena Bo beisbolo lazda. Suspaudęs ją delne ir priglaudęs prie šono, jis perėjo kambarį. Paskui sustojo prie durų į koridorių, atsisuko į žmoną ir pridėjo prie lūpų pirštą. „Lik čia“, – be garso sudėliojo. Ir nėrė į tamsą.

Ela Mei pasirėmė ant alkūnių ir įtempė ausis. Sudejavo kažkieno svorio prispausti laiptai ir tapo tylu. Buvo girdėti vien ritmiškas jos širdies plakimas. Atrodė, kad prabėgo ištisa amžinybė, ji, plačiai atmerktomis akimis stebėlydama į miegamojo tarpdurį, stengėsi napanikuoti.

Iš apačios atsklido viauktelėjimas, jam įkandin – prislopintas dunkstelėjimas. Elos ausyse suūžė kraujas; ji persiropštė per patalus į Rėjaus lovos pusę ir ištiesė virpančią ranką link telefono. Jo ten nebuvo. Telefono ten nebuvo! Akimirką baimę pakeitė nelogiškas pyktis. Kiek kartų buvo sakiusi Rėjui padėti ragelį ant kroviklio? Mažiausiai milijoną. O dabar per jį atsidūrė Stiveno Kingo romane – be telefono.

* Mylia – 1609,344 m (čia ir toliau – vertėjos pastabos).

Paskui išgirdo kažką sunkiai lipant laiptais. Iš baimės užgniauzė kvapą. Vieną dalyką Ela Mei žinojo kuo aiškiausiai: jeigu prie miegamojo besitartinantis žmogus būtų Rėjus, jis jau seniai būtų jai šuktelėjęs.

Apimta panikos apsidairė po kambarį, ieškodama, kur galėtų pasislėpti. Spinta... Ne, tik ne spinta, ten jis ieškos pirmiausia. Žingsniai artėjo, buvo jau visai čia pat. Neturėdama laiko ir kitų variantų, ji tyliai nusliuogė nuo lovos ir palindo po ją. Kambaryje pasirodė dvi didelės pėdos – blizgūs „Reeboko“ sportbačiai, virš jų – tamsių džinsų atvartai, ir Ela Mei suprato, kad atsidūrė pavojuje. Suvokė iš siaubo, kuris sunkėsi iš visų jos porų, draskė krūtinę, gniauzė gerklę, degino odą.

Nagais įsikirtusi į delnus – taip stipriai, kad ėmė sunktis kraujas, – paliepė sau mąstyti. Galvok! Tačiau teatėjo viena mintis: „Dieve, meldžiu, padėk man iš čia ištrūkti. Dieve, meldžiu, tegu jis manęs neranda.“

Batai žengė link spintos – laimei, ji neįlindo ten! Ranka nustumė į šalį ant priderintų plastikinių pakabų sukabintus, pagal spalvą bei drabužio kategoriją surūšiuotus marškinius, kelnes ir sukneles. Ela Mei kilimu nusirangė į savo lovos pusę – ši buvo arčiau durų.

Ir laukė.

Batai nužingsniavo Rėjaus lovos pusėn – įsibrovėlis jau nebesistengė eiti tyliai, – ir pasigirdo per patalus braukiančios, veikiausiai šilumą mėginančios užčiuopti rankos šnarėjimas. Nuolat akylai stebėdama pėdas, Ela Mei tylutėliai išsirangė iš palovio.

Kai pėdos pasisuko į sieną, ji, pasinaudojusi proga, keturpėsčia nulėkė koridoriaus link. Pasiėkusi tarpdurį, kiek įkabindama metėsi laiptais žemyn – nesidairydama atgalios, nestodama, peršokdama per tris, keturias pakopas.

Maždaug pusiaukelėje ją už garbanų nutvėrė ranka, ir Ela Mei pajuto labai stiprų truktelėjimą – tokį stiprų, kad akyse pažiuro žiežirbos. Basos pėdos pakibo ore, ir moteris nugara rėžėsi į laiptus; prieš pasauliui akyse aptemstant, kairiame smilkinyje pajuto staigų, veriantį skausmą.

Po kelių akimirku į ją, gulinčią išsikėtojusią laiptų apačioje, sopant kūnui, vėl siūbtelėjo aplinkos pojūčiai. Kažkas šilto ir lipnaus – ji nutuokė, kad tai kraujas ir kad tas kraujas jos, – plėtėsi plaukuose už kairės ausies. Būtų pasižiūrėjusi, ar daug, bet riešai buvo surišti, rankų po savimi ji beveik nejautė. Šaukti negalėjo, nes į burną buvo išpraustas skuduras – nuo jo liežuvis atrodė lyg švitrinis popierius, ji springo rūgščiu jo tvaiku. Ela Mei mėgino kamšalą išstumti liežuvium, bet jo buvo pernelyg daug ir jis buvo pernelyg tvirtai išpraustas.

Rėjus! Kur Rėjus?

Dešinėje kažkas sujudėjo: jos link, nešinas pailgu daiktu, judėjo tamsus, veidą po slidinėjimo kauke paslėpęs šešėlis. Daiktą gniaužiantį kumštį dengė chirurginė pirštinė. Kai Ela Mei pamatė, kad žmogus rankose laiko dėžutę su plastikine plėvele maistui vynioti, jos kraujo spaudimas šoktelėjo aukštyn, ausyse suūžė. Ji rangydamasi pamėgino pabėgti, bet išibrovėlis ją nutvėrė už kulkšnies. Tada truktelėjo už kojos, ir ji gargaliuodama bloškėsi į grindis.

Atvyniojęs nuo ritinio ilgą juostą plėvelės, pagrobėjas jos galą prispaudė Elai Mei prie burnos. Moteris ėmė lyg paklaikusi blaškytis, purtyti galvą, bet jis suėmė ją už plaukų ties sprandu ir nykštį prispaudė prie trachėjos. Apsuko plėvelę jai apie galvą vieną, antrą, trečią kartą. Ji priešinosi, bet išibrovėlis tik dar tvirtiau spaudė ranka.

Paskui jų akys trumpam susitiko, ir Ela Mei nuščiuvo. Užpuolikas nebuvo nepažįstamas, ir tai nebuvo atsitiktinis nusi-kaltimas.

Tai buvo nusikaltimas iš aistros.

Vyniodamas plėvelę ketvirtą ir penktą kartą, vyras dirbo jau nebe taip rūpestingai. Stora plastiko juosta spaudė jai nosį. Vieną trumpą įsiaudrinimo akimirką Ela Mei pasirodė, kad visa tai veikiausiai yra didžiulė klaida. Juk jis iš tikrųjų nesistengia jos uždusinti. Negalėdama kvėpuoti nei pro nosį, nei pro burną, ji ėmė rangytis ant grindų jam prie kelių, beviltiškai trokšdama priversti jį suprasti. Jei tik galėtų sugauti jo žvilgsnį, galėtų priversti jį suprasti.

Jų žvilgsniai susitiko, ir nuo to, ką Ela Mei pamatė vyro akyse, laikas tarytum sustojo. Kad ir kiek ilgai jis ją stebėjo, svarbus tebuvo jų nebylus pokalbis. Ne jo ir ne jos vaikai. Ne tai, kas nutiko prieš ar kas turėjo įvykti po to. Ne erdvė, ne laikas ir ne priežastys. Galiausiai jis atsispyrė nuo grindų ir pakilo, kažkas jos krūtinėje užsiliepsnojo – širdis ar plaučiai, o gal ir viena, ir kita, – įvyko rūgštis ir ugnies sprogimas. Tada jis nuėjo.

Kaip tik tą akimirką Ela Mei suprato, kad rytojus jai nebeišauš.

1

Humanitarinės pagalbos darbuotojams namai gali reikšti daug ką. Medine tvora apjuosta dviejų aukštų ranča. Keturių aukštų daugiabutį be lifto mieste. Iš molio drėbtą trobelę po bananmedžiu. Pase nurodytą šalį. Namai gali būti maži arba dideli – arba dar kokie nors.

Tačiau visus namus sieja vienas dalykas – humanitarinės pagalbos darbuotojai apie juos galvoja. Jie trokšta į juos sugrįžti. Jie jų išsiilgę.

Aš – ne. Pastaruosius šešiolika metų bėgu nuo namų ir to, kas juose įvyko. Įmaniusi būčiau visą likusį gyvenimą taip niekada ir nesugrįžusi ten, kur visada būsiu žinoma kaip žmogžudžio dukra.

Tačiau štai – esu mūsų senojoje įvažoje, nuomotame automobilyje, kurį ką tik pastačiau už žvilgaus naujo biuiko. Praėjus daugiau nei trisdešimt šešioms valandoms nuo naujos katastrofos – savo katastrofos – pradžios, viskas, ko sugebėjau pasiekti, tai įsitaisyti rimtą kavos dėmę ant džinsų ir vidutinio stiprumo paros ritmo sutrikimą.

Džija, nesipriešink chaosui. Pastaruosius septynis tūkstančius mylių tai buvo mano mantra.

Apsitaisęs įprastai – žvilgančiais, roplio oda trauktais smailianosiais kaubojiškais batais, „Brooks Brothers“ siaurais dryžiais margintu dulsvu vilnos kostiumu, juoda odine striuke, kuri nuo ilgo dėvėjimo jau tapusi minkšta ir elastinga, – iš biuiko išlipa dėdė Kelas. Čia, Apalačų kalnuose, vilkint tokiais drabužiais puikiai tinka eiti ir į bažnyčią, ir į prabangų restoraną, ir į teismo salę. O kadangi Kelas yra geriausiai apmokamas nusikaltėlių teisininkas Tenesyje, su šia apranga yra lankęsis visose trijose vietose.

Sekdama jo pavyzdžiu, keliu koją iš automobilio. Dabar vasario vidurys, ir Rodžersvilį – mažutį tašką žemėlapyje Tennesio rytuose – krečia žiemos agonija. Apalačų kalnų šaltyje mano nudrengtas vilnonis nertinis niekam tikęs – ilgiuosi savo žieminio palto, kuris likęs toli Londono priemiestyje. Kelas išskečia rankas, ir žengiu į jo šiltą glėbį, traukdama pažįstamą išdirbtos odos, brangaus losjono po skutimosi ir „Juicy Fruit“ gumos aromatų derinį.

– Sveika sugrįžusi namo, mergyt, – sako jis man į plaukus.

Namai.

Pasuku kaklą, kad pamatyčiau namą, kurio neregėjau ištisus šešiolika metų; suvirpu pajutusi, kaip kažkas nemalonaus perveria nugarą tarp menčių. Vieta, kadaise man teikusi saugumo ir paguodos, dabar kelia visiškai priešingus jausmus. Širdgėla. Baimė. Siauba. Šis pastatas nėra namai. Namai neturi kelti šiurpo.

Kelo ranka sustingsta ties mano atsikišusia mente, jis žengia žingsnį atgal ir nužvelgia mane nuo galvos iki kojų. Dėl itin bjauraus apsinuodijimo maistu praeitą mėnesį sveriu dešimčia svarų mažiau nei toji perdžiūvėlė, kuri

mokėsi vidurinėje, – tada jis mane paskutinį kartą ir buvo apkabinęs.

– Maniau, kad stengiesi užkirsti kelią badui, o ne jam pasiduoti.

– Jei kada nors būsi Somalio pusiasalyje, vertėtų pasisaugoti maisto prekystalių Dadaabe*. Vien todėl, kad prekyviai skelbia mėsą esant šviežią, dar nereiškia, kad tai tiesa. Ar kad tai apskritai mėsa.

– Geras patarimas. – Jis išsitraukia lūpų kamputyje stirksantį dantų krapštuką ir prisimerkęs žiūri į mane tik jam vienam būdingu žvilgsniu, tačiau kai prabyla, tonas išduoda paslėptą šypsena. – Pasistengsiu tai prisiminti.

Tai, kad Kelui pavyko mane susekti Kenijoje, kaip pats sakė, buvo kuo tikriausias laimės blyksnis. Jis pasakojo dar kažką apie melagingų liudijimų skandalą ir diagnozę, kuri reikalavo visiškos ir profesionalios sveikatos priežiūros namuose, bet jau nebesiklausiau. Buvau pernelyg įnikusi į svarstymus, kaip, po galais, šešiolika metų sėdėjus sustiprinto režimo kalėjime, galimybę grįžti į namus numirti galima laikyti laimės blyksniu.

Nuryju gerklėje staiga atsiradusį gumulą.

– Ar jis kenčia didelius skausmus?

Kelui nereikia klausti, ką turiu galvoje, – vos man paminėjus jo vienintelio brolio kasą besiglemžiantį vėžį, jo antakiai iš sielvarto susimeta į vieną.

– Dar ne. Bet iki to liko jau nedaug.

Gerklė vėl pakilęs gumulas šį kartą neketina dingti.

* Dadaabas – dažnai sausros apimtas miestas Garisos apygardoje, Kenijoje. Tai Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro bazės vieta, kurioje nuo 2019 m. gegužės 13 d. trijose stovyklose gyvena per 200 tūkst. registruotų pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų; tai trečias pagal dydį toks kompleksas pasaulyje.

– Nekaltam žmogui taip užbaigti savo kalėjimo laiką... –
Kelas atsidūsta, vasario ore pasklinda garų debesėlis. – Turiu
tam rinktinių žodžių, bet nė vienas netiktų tavo ausiai.

Kelo tikėjimas man tėvo nekaltumu nesusvyravo nuo
pat tos akimirkos, kai atvyko į nusikaltimo vietą, – dar
prieš mano tėvui tampant įtariamuoju, prieš Kelui ofici-
aliai įsipareigojant tapti jo advokatu, net prieš pareigū-
nams nufotografuojant, suvyniojant ir išgabenant Elos
Mei kūną.

Man situacija niekada nebuvo iki galo aiški. Jei many-
čiau, kad tėvas galėjo ką nors nužudyti, kad galėjo įvyk-
dyti iš anksto apgalvotą planą uždusinti savo žmoną, mano
pamotę Elą Mei Endrius, nesu įsitikinusi, ar pajėgčiau jam
atleisti. Tiesą sakant, nė nežinau, ar čia apskritai būčiau, ar
būčiau tiek toli skridusi, kad su juo atsisveikinčiau.

Tačiau sukoriau visą šį kelią, nes nesu įsitikinusi. Įro-
dymai kelia klausimų, liudijimai prieštaringi. Mano abe-
jonių šešėliai neleidžia pasirinkti vienos pusės.

Susikišu suledėjusias rankas į priekines džinsų kišenes ir
sudrebu – ne vien nuo šalčio.

Kelas šį judesį supranta kaip užuominą, todėl įbruka
ranką į kišenę, ir netrukus išgirstu sužvangant raktus.

– Gal jau nori eiti į vidų, kol nesustirai į ledą?

Ne. Mano širdis ima daužytis kaip pašėlus, ant sprando
pasišiaušia visi iki vieno plaukeliai – pats kūnas liepia
sprukti. Nė už ką! Ne!

– Labiau už viską.

Prisiverčiu veikti nešališkai – tai man padėjo tapti viena
geriausių Tarptautinės pasaulio paramos organizacijos pa-
galbos teikimo eksperčių, – seku paskui Kelą, lipu penkių
pakopų laipteliais į namą juosiančią verandą. Iš tiesų

nepajėgiu pasitelkti nė uncijos* objektyvumo. Toji nelaimė dar pernelyg arti, jos padariniai dar per daug skausmingi. Negaliu atsiriboti nuo šios tikrovės.

Nuo tikrovės, kuri, pasak gydytojų, gali trukti nuo trijų savaitių iki trijų mėnesių.

– Nuomininkai išsikraustė prieš maždaug šešis mėnesius, – sako Kelas nepasukdamas į mane galvos ir ant žiedo ieškodamas reikiamo rakto. Sizalinės agavos kilimėlis jam po kojomis iš mūsų šaiposi linksmu pasveikinimu: „Sveiki atvykę, sveteliai.“ Tarsi be manęs ir Kelo dar kas nors statys ant jo koją ir lauks kvietimo vidun, kad atiduotų paskutinę pagarbą. Tiksliau būtų: „Niekada gyvenime.“

– Turbūt pačiu laiku.

– Namą perdažiau. Visi baldai nauji. Technika taip pat.

– Kas nutiko seniems tėvo daiktams?

– Po teismo daugumą baldų ir drabužių padovanojau pelno nesiekiančiai organizacija „Goodwill“. Visa kita saugoma saugykloje Moristaune. Jei norėtum ten nuvykti, duosiu adresą ir kodą.

– Abejoju, kad turėsiu laiko. – Ar noro. Kapstyti po senus prisiminimus turėtų būti tikra kankynė.

Dėdė Kelas pasuka raktą, ir durys girgždėdamos atsidaro – šis garsas man pasirodo klaikiai pritinkantis. Jis žengia į vidų taip, lyg namas priklausytų jam – dabar veikiausiai taip ir yra, – bet aš lieku stovėti kur stovėjusi. Negaliu pajudinti kojų. Kažkas sukeitė mano sportbačius su švininiais batais. Mano keliai virpa – kad nenukrisčiau, nusitveriu staktos.

Kai namas virsta nusikaltimo vieta, įvyksta keistas dalykas. Viskas jame sužymima, sukataloguojama ir

* Uncija – 31,1 g.

nufotografuojama. Sienos tampa nusikaltimo vietos ribomis, durys ir langai – nusikaltėlio įėjimo ir išėjimo angomis. Net tokie kasdieniai dalykėliai, kaip už sofos susikaupę dulkių kamuoliukai, nusitrynusios laiptų vietos, po kilimu užsilikusi patamsėjusi penkių centų moneta, įgauna galybę įvairiausių reikšmių. O tuose namuose gyvenantys žmonės blogų prisiminimų ir – dar blogiau – piktų šmėklų knibždančios vietos jau nebelaiko namais.

O kaipgi toji vieta, kurioje auka iškvėpė paskutinį atodūsi, kur jos širdis paskutinį kartą paklaikusiai suplakė? Ką daryti su ja? Gal virš jos pastatyti šventovę, pamojuoti rūks-tančia šalavijų puokštele ar apsimesti, kad jos nėra?

Nė kiek nepaisydamas mano sielvarto, Kelas laiptų apačioje sustoja ir atsikus. Įsmeigiu žvilgsnį į neoriginalų persišką kilimą jam po kojomis ir iš karto pajuntu kylant šleikštulį. Vien todėl, kad nematau tos vietos, dar nereiškia, kad pamiršau, kas čia įvyko.

Ar kad ketinu ant jos statyti koją.

– Džija, prašau, uždaryk duris.

Giliai įkvepiu, atlošiu pečius ir žengiu paskui Kelą vidun.

– Mano padėjėja Dženė supirko viską, ko reikia, – sako jis modamas raktais į svetainę. Išskyrus kampe stovinčią nepaklotą lignoninės lovą, apstatymas – didžiuliai baldai, tamsiuose vazonuose žaliuojantys paparčiai, egzotiškas vietas vaizduojantys įrėminti paveikslai – labai primena katalogą „Kambariai nuomai“. – Viliuosi, tiks.

Pirštais knebinėju plastikinį kankorėžį mediniame dubenyje, pastatytame ant stalelio virtuvės vedančiame koridoriuje. Čia tiesiogine prasme nieko neatpažįstu. Gal taip ir geriau.

– Ji puikiai pasidarbavo.

– Miegamieji viršuje paruošti. Pamanėme, kad bus geriau, jei slaugė užims didįjį miegamąjį. Ar neprieštarusi, jei savaitgaliais turėsi su manimi dalintis vonios kambariu?

Nusišypsau ir viliuosi, kad šypsena neatrodo tokia nenatūrali, kokią jaučiu esant.

– Mėnesių mėnesius gyvenau vien su kibiru, muilo gabalėliu ir dumblinu upelio vandeniu. Turbūt pajėgsiu apsieiti dalindamasi vonios kambariu.

Kelas kilsteli vieną lūpų kamputį – galėtum pamanyti, kad manimi didžiuojasi.

– Būtum puiki kompanionė medžioklėje.

Jis pamoja sekti iš paskos į virtuvę galinėje namo dalyje, ten parodo į kreditinę kortelę ir išmanųjį telefoną, gulinčius ant lakštiniu metalu dengto stalviršio.

– Dženė parūpino visko virtuvei, bet toje sąskaitoje užteks pinigų įsigyti, ko dar gali pritrūkti. Visgi nemanau, kad artimiausiomis dienomis tau jos prireiks.

Žvilgteliu į šaldytuvą, apžiūriu virš kavos aparato sukabintas spinteles, užmetu akį į atidarytą maisto sandėliuką.

– Čia maisto tiek, kad užtektų ne vieną savaitę išmaitinti pusę Hokinso apygardos.

Kelas nusišypso.

– Dženė tuo ir šauni. Ji visada neprilygstama. – Jis paima nuo stalo išmanųjį telefoną ir paduoda man. – Įvedė visus numerius, kurių gali prireikti. Rytoj anksti ryte sulauksi skambučio iš vyriausiojo pareigūno, kuriam priskirta ši byla, – jis skambins susitarti dėl susitikimo. Slaugė atvyks rytoj aštuntą ryto, o kolona ir greitoji su tavo tėvu atvažiuos kažkada apie pietus. Vietiniai gydytojai, ligoninės ir laidotuvių namai informuoti.

– Regis, viskuo pasirūpinta.

Jis nusišypso ir prabyla jau švelnesniu balsu.

– Mieloji, tiesiog kiek įmanydamas stengiuosi palengvinti tau gyvenimą. Žinau, kad mieliau būtum bet kur, tik ne čia.

Susimąstau apie baisiausias vietas, į kurias buvau išsiųsta. Sausakimša Daka*, kurioje, jei nenužudys vanduo, pribaisgs oras. Abidžano** lūšnynai po potvynių ir purvo nuošliaužų, nusinešusių daugybę vaikų gyvybių. Dulkinos Dadaabo, didžiausios pasaulyje pabėgėlių stovyklos, gatvės, kur prasta mityba ir cholera lenktyniauja mirčių skaičiumi.

Dėdės Kelo žodžiuose yra tiesos.

– Ir nemanyk, kad esi vienui viena, – tylai užsitęsęs, vėl prabyla jis. – Gyvenu vos už valandos kelio nuo čia, kaip ir tavo brolis su seserimi. Padaryk man paslaugą – neleisk jiems išsisukti, gerai? Jis yra ir jų tėvas.

Aš lyg linkteliu, lyg gūžteliu. Vos kalba pakrypsta apie tėvą, Bo, užuot pripažinęs, kad reikalas liečia ir jį, mieliau pasineria į darbus, o Leksė apskritai labiau linkusi apsimesti, kad jis jau miręs. Kaip galiu neleisti savo broliui ir seseriai išsisukti nuo pareigos, kai tos pareigos jie nė nepripažįsta? Regis, vienintelis žmogus, kuris neišsisuks, esu aš.

Kelas prisitraukia mane ir apkabinęs pakšteli į viršugalvį.

– Skambink, kada tik užsigeisi, gerai? Dieną naktį. Atsiliepsiu, kur bebūčiau, ką bedaryčiau.

– Pažadi?

– Pažadau. – Jo balsas skamba užtikrintai, bet dėdė jau traukia prie durų. – Pasimatysim šeštadienio rytą. – Paskutinį

* Bangladešo sostinė ir didžiausias miestas.

** Miestas Dramblio Kaulo Kranto pietryčiuose prie Gvinėjos įlankos.

kartą spustelėjęs man petį, dingsta koridoriuje, mane užlieja panikos banga. Galiu susidoroti su pasaulinio lygio negandomis ir katastrofomis. Tačiau likti vienai su tėvu – ne mano jėgoms.

Lekiu koridoriumi paskui Kelą.

– Dėde Kelai?

Neviltis mano balse priverčia jį sustoti ir atsigręžti.

– Paaiškink, kodėl negali pasilikti. Kodėl čia nebūsi rytoj, kai atvažiuos tėtis?

Jis persibraukia per plaukus – šie jau žili, bet vis dar tokie pat tankūs ir žvilgantys, kaip anksčiau.

– Nes rūpinuosi pakartotinio bylos nagrinėjimo vilkinimu. Su Dievo pagalba ir šiek tiek sėkmės tavo tėvas nepraleis likusio gyvenimo nei teismo salėje, nei kalėjimo kameroje.

Vargu ar gali būti griežtesnis kalėjimas už karstą.

Po kelių sekundžių jo automobilis jau nurūkęs, o aš stoviu svarstydamą, kaip taip nutiko, kad atsidūriau tokioje padėtyje. Miestelyje, į kurį buvau prisiekusi niekada negrįžti. Namuose, kuriuose sklando vaiduokliai ir prisiminimai, nuo kurių niekada nepajėgsiu išsivaduoti. Gyvenime, nuo kurio jau šešiolika metų stengiuosi pabėgti.

Tačiau visų labiausiai norėčiau žinoti, kaip čia atsidūriau viena.

2

Grįžusi į virtuvę, užkaičiu virdulį ir imu versti spinteles ieškodama arbatos. Kelo padėjėja arba buvo blogai informuota, arba smarkiai prašovė skaičiuodama, kiek žmonių tikimės sulaukti laidotuvėse, nes nupirko didžiulę „Liptono“ dėžę – net 312 arbatos pakelių. Jei suvartosime bent vieną jų eilę, ir tai bus stebuklas. Dantimis praplėšiu plastikinę pakuotę, ištraukiu arbatos maišelį ir įmetu į keraminį geltoną puodelį.

Aitriai kartus skonis primena kai kurias koleges angles, šventai įsitikinusias, kad lašelis arbatos gali išgydyti visus širdies skaudulius. Mano viršininkė, praktiškoji Elzė, arbatos geria tiek, kad galėtų apnuodyti kepenis – tai dėl to įspūdingo šlakelio viskio, kuriuo pagardina arbatą, kai kovos lauke tampa itin pavojinga. Ak, kad gyvenimas būtų toks lengvas!

Kitaip nei satelitiniame telefone, kurį nešiojuosi dirbdama, Kelo duotame išmaniajame įvesti vos keli numeriai – dauguma jų žmonių, kurių niekada nesu sutikusi ir apie kuriuos, palaidojusi tėvą, veikiausiai niekada nė nebepagalvosiu. Bo numerį randu beveik akimirksniu.

Kitame linijos gale kaipmat įsijungia balso paštas, todėl palieku jau turbūt penktą balso pranešimą per tiek pat dienų – stengiuosi kalbėti kuo ramiau. Būdamas penkeriais metais už mane vyresnis, o rimtumu lenkdamas kone šviesmečiais, brolis visada manė, kad žmonės turėtų pasilikti entuziazmą kieme rengiamai fejerverkų šventei ir „Nature“ kanalui; be to, jis nekaip reaguoja į sentimentalumą.

Su Lekse pasiseka geriau – ji atsiliepia jau po antro pyp-telėjimo.

– Lekse! – klykteliu metusi arbata.

Kitaip nei Bo, seseriai entuziazmas patinka. Ji jo netgi reikalauja.

– Ar tai tiesa? Ar tai tikrai tiesa? – pasigirsta pažįstamas balsas, toks pat gergždžiantis, kaip ir anais laikais, kai visiems Hokinso apygardos vaikinams keldavo jaudinančius sapnus. – Ar mano geradarė mažoji sesutė pagaliau grįžo namo iš dievai žino kur?

– Taip, tiesa, aš čia, tik pastaruuju metu mano namai – Kenija.

– O-lia-lia. – Ji iššęsia balse, pridėdama skiemenims papildomo Tenesio tarties prieskonio. – Skamba itin prašmatniai.

Prunkšteliu – žinau, kad ji juokauja. Leksė ne vėpla. Ji Stanforde įgijo finansų magistro laipsnį, vadovauja vietiniam banko tinklui ir galėtų sumalti į miltus net „Jeopardy!“* laidos vedėją Aleksą Trebeką. Ji žino ne tik tai, kur pastaruuju metu darbuojusi, bet ir kad Dadaabas yra prašmatnumo priešingybė. Netikėtai krūtinę užlieja meilės seseriai banga – jos nebuvau apkabinusi... šešerius metus? Ar tikrai prabėgo tiek daug laiko?

* Amerikiečių televizijos viktorina.

– Kur tu? – Keičiu temą. – Atvyksiu vos užrakinusi namą.
– Man prireiks šiek tiek daugiau laiko. – Jos tonas dabar rimtas, jau panašnis į manąjį, o balsas ir balsės sušvelnėja iki bendro tembro, kurį Leksė išstobulino dar koledže. Mažiau provincialumo, daugiau pietietiško aukštuomeniškumo. Priešingai nei aš, sesuo geba lengvai, lyg čiaupą, įjungti ir išjungti savo akcentą. – Netrukus prasidės personalo susirinkimas, bet po jo galėtume susitikti vėlyvos vakarienės. Gal pusę aštuonių?

Žvilgteliu į laikrodį. Trys su pusė valandos – galėčiau numigti ir palįsti po dušu ar panašiai.

– Puiku. Kurgi šiais laikais galima šauniai praleisti trečiadienio vakarą?

– Tiesą sakant, šiandien ketvirtadienis, nors tai visai nesvarbu. Yra tik viena vieta, kurioje galima šauniai praleisti kiekvieną vakarą – tai „Roadkill Bar and Grill“.

Kelyje partrenktų gyvūnų baras*? Nusiviepiu.

– Ar turiu atsivežti savo graužiką, ar kas nors kelyje jį partrenks už mane?

Leksė nusijuokia gerkliniu, melodingu juoku, ir kaipmat imu gailėtis, kad nepaskambindavau jai dažniau.

– Jaunoji panele, nesakyk, kad pamiršai, iš kur esi kilusi.

– Nepamiršau. Tik mano skonio receptoriai išlepo nuo įmantresnių padarų, kaip antai benamių gyvūnų. O praeitą mėnesį Filipinuose išbandžiau balutą – besivystantį anties embrioną, kuris verdamas gyvas ir valgomas su visu lukštu.

Leksė išleidžia vėmimo garsą.

– Verčiau jau mirčiau iš bado.

Dabar mano eilė nusijuokti. Nors pati visada mėgau bandyti naujus skonius, o mano sesuo buvo išrankiausia

* Angl. *roadkill* – kelyje nutrenkti gyvūnai.

valgytoja visoje Apaleičijoje*, jos žodžiuose yra tiesos. Balutas bjauraus skonio ne tik pirmą kartą jam keliaujant stemple, bet ir antrą – kai kyla į viršų.

– Na, valgyti tai reikia. Be to, kur bekeliaučiau, laikaisi taisyklės: valgyk ir gerk viską, kas siūloma, net jei nuo to viduriai imtų kliuksėti. Dalijimasis maistu, kad ir koku šlykščiu, skatina pasitikėjimą tarp komandos narių ir žmonių, kuriems atvykstame padėti.

– Dieve švenčiausiasis. Tavo darbas dar bjauresnis nei manasis.

– Dažniausiai mano darbas ganėtinai šaunus, ypač tokiai klajūnei, kaip aš. Esu apskridusi pasaulį daugiau kartų nei kas nors kitas mano komandoje ir aplankiusi daugiau nei šimtą dvidešimt penkias šalis. Konsulatui jau du kartus teko segti papildomus puslapius man į pasą.

– O aš maniau, kad tavo darbas – padaryti pasaulį geresnį.

– Gali nè nesakyti! Na, bet tai juk savaime suprantama.

Leksė uždengia delnu mikrofoną ir prislopintu balsu sako kolegei besikalbanti telefonu, tačiau netrukus ateisianti.

– Tau metas? – klausiu.

– Atleisk. Vakare apie viską pasišnekėsime, gerai?

– Gerai. Ir... Lekse? – Ji suklūsta, bet girdžiu, kaip ant stalo šnara popieriai, – nors žinau, kad ji veikiausiai mintimis jau už jūrų marių, vis viena pasakau: – Ilgėjausi tavęs.

– Ir aš. Iki pasimatymo pusę aštuonių, – tarsteli ji ir nutraukia skambutį.

Numetu telefoną ant stalo greta puodelio ir einu į lauką atsinešti lagamino, kuris vis dar automobilio bagažinėje. Per

* Kultūrinis regionas JAV rytuose, besitęsiantis nuo Niujorko valstijos pietų iki šiaurės Alabamos ir Džordžijos.

pastarąją valandą temperatūra nukrito, oras tapo žvilgus kaip metalas, prisipildė nematomų šalnų kristalų. Pakeliu akis į tamsėjantį dangų. Debesų dar nematyti, bet žinau, ką žada tas kvapas. Giliai įtraukiu oro, plaučius nudegina stingdantis šaltis. Dieve, kaip buvau pasiilgusi sniego pažado dvelksmo.

Gatve, lėtindamas greitį, atvažiuoja sidabrinis eskortas, nuo padangų svorio gurgžda pakelės purvas ir žvyras. Bet kurią kitą dieną, bet kur kitur į automobilį nekreipčiau dėmesio. Tačiau Klevų gatvėje gyvenau pakankamai ilgai ir dar prisimenu, kad pašaliečiai čia netyčia dažniausiai neužklysta. Eidama įvažą, akies krašteliai stebiu automobilį.

Eskortas taip staigiai sustoja, kad net sucypia stabdžiai, ir aš, įsmeigusi akis į keleivio pusės langą, sustingstu. Stiklas švilpdamas nusileidžia, išnyra tamsiaplaukio, maždaug mano amžiaus vyro galva. Vairuotojas, persisvėręs per sėdynę ir ištempęs galvą, stengiasi geriau įsižiūrėti pro langą.

Jis draugiškai šypsosi, bet aš tuo pačiu neatsakau.

– Atleiskite, kad trukdau. – Vyruui ant akių užkrenta kirpčiukai, jis pirštais nusibraukia juos į šalį. – Bet gal galėtumėte pasakyti, kur artimiausia degalinė?

Sudomino? Pirkite knygą
ATSISVEIKINIMAS
ir skaitykite ją iki pabaigos.

**Pasaulyje populiarios rašytojos, trilerių
„Mano brangioji žmona“ ir „Sumeluotas gyvenimas“
autorės pasakojimas apie apgaulę ir tamsias tiesas.**

Humanitarinės pagalbos darbuotojos Džijos Endrius darbas – po visą pasaulį vaikytis nelaimės. Tai tobulas gyvenimo būdas, leidžiantis kuo toliau pabėgti nuo savos tamsios praeities.

Prieš šešiolika metų Džijos tėvas buvo įkalintas už tai, kad žiauriai nužudė jos motę. Kūną graužiant vėžiui, tėvas grįžta namo numirti. Džija privalo juo rūpintis ir nenoriai prisiimti garsaus miestelio žudiko dukters vaidmenį. Protestuotojams pasirodžius ties namų slenksčiu ir pasipylus mirties baudmės reikalavimams, Džijos žaizdos atsiveria iš naujo, jos asmeninė tragedija vėl pasirodo pirmuosiuose laikraščių puslapiuose.

Prieš akis skleidžiantis praeičiai, Džija, draskoma įsitikinimų, kuriuos visus šešiolika metų puoselėjo jos šeima ir draugai, atsiduria kryžkelėje. Galų gale paaiškėjusi tiesa – ir iki tol regztas melas – gali turėti kur kas pragaištingesnių pasekmių, nei ji tikėjosi...

„Atsisveikinimas“ – išraiškingas ir painus romanas, kuriame kiekvienas puslapis pulsuoja įtampa; tai istorija apie atleidimą ir išdavystę, tai knyga, kurios negalėjau paleisti iš rankų!“

„The New York Times“ populiari rašytoja Steena Holmes

www.svajoniuknygos.lt www.facebook.com/svajoniuknygos

PASIDALINK,
KAD SKAITAI